

By, marsk og geest 7

Årsberetning 1994

Den antikvariske Samling i Ribe

By, marsk og geest 7

»**Odin fra Ribe**« - 4,2 cm høj mandsmaske af støbt bly. Odins hoved med det flotte, svungne overskæg flankeres af to ravne Hugin og Munin, som tilhvisker Odin vise råd om verdens gang. Sandsynligvis lavet i Ribe i 700-årene, men fundet for få år siden i en kasse med bøjede søm. Tegning: Lars Hammer.

Årsberetning 1994

Den antikvariske Samling i Ribe

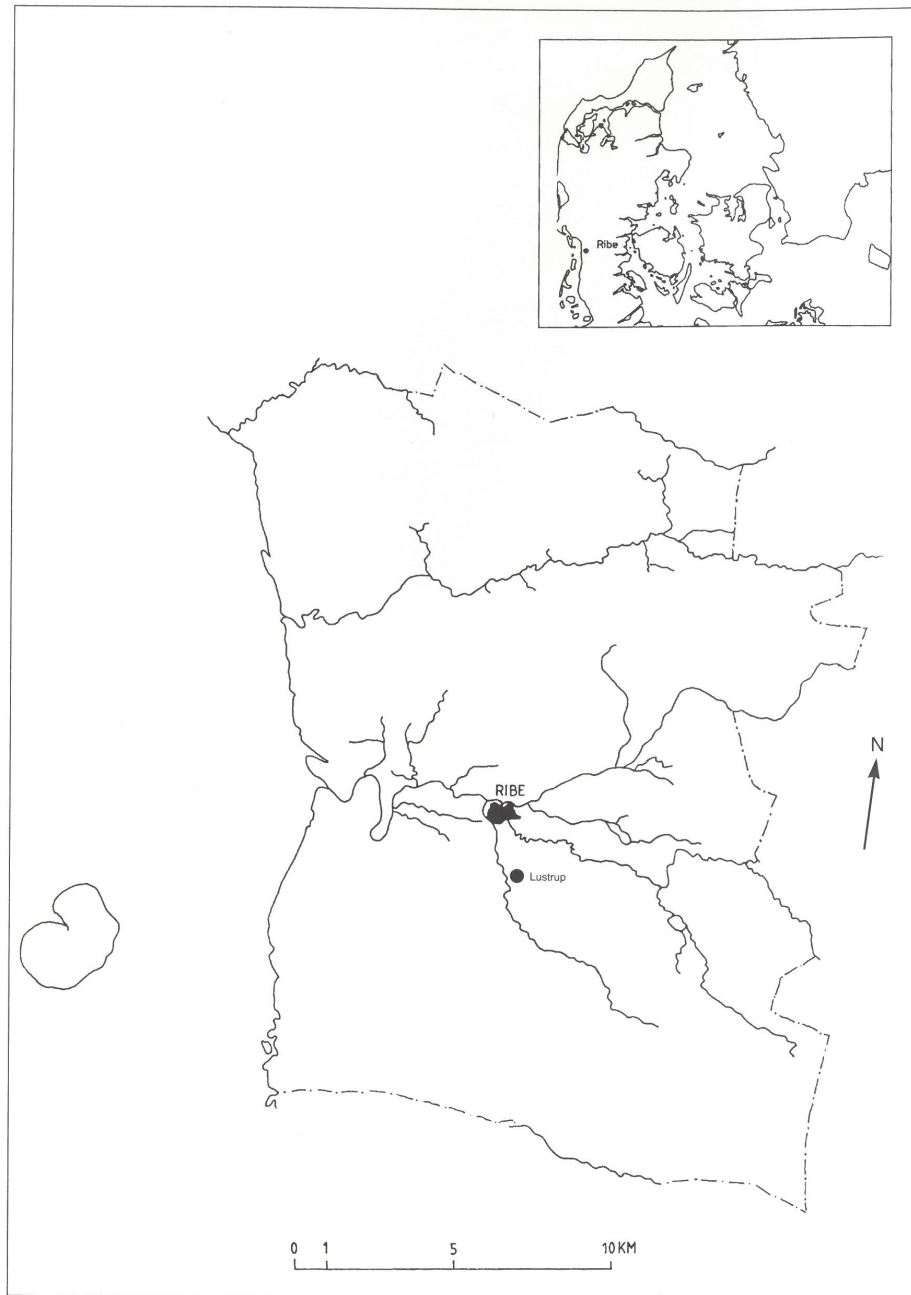
By, marsk og geest 7

Årsberetning 1994

Den antikvariske Samling i Ribe 1995

ISBN 87-89827-10-4

ISSN 0905-5649

Indhold

Mindeord	3
Per Kristian Madsen Ribes lange middelalder - om Den antikvariske Samlings nye udstilling	5
Else Roesdahl Handel og middelalderarkæologien - et debatoplæg	11
Per Kristian Madsen Pavelige blysegl - en rekvisit i senmiddelalderens fromhedsliv?	15
Hans Skov Dæmning, møllestrøm og byport - en arkæologisk undersøgelse af Nederdammen og Nørreport i Ribe	31
Steffen M. Søndergaard Bygningsarkæologisk undersøgelse af 1500-tals bindingsværkshuset i Fiskergade i Ribe ..	41
Søren Mulvad Lustrup Birketing	51
Claus Feveile Gråbrødregade i Ribe - arkæologiske resultater 1995	61
English abstracts	67
Årets tal 1994	70
Publikationer	72

Bygningsarkæologisk undersøgelse af 1500-tals bindingsværkshuset i Fiskergade 5 i Ribe

Af Steffen M. Søndergaard

Den fredede ejendom Fiskergade 5 omfatter bygninger eller bygningsdele fra 1500-, 1600-, 1700- og 1800-årene (fig. 1).

Fiskergade 5's ældste del udgøres af et tolvfags bindingsværkshus. Bindingsværket er på baggrund af gavlens knægtudformning dateret til midten af 1500-årene, og denne datering er bekræftet af en i 1994 gennemført dendrokronologisk undersøgelse. Den firefags bygning langs Skomagerslippe er opført i bindingsværk med gennemstukne bjælkeender under styrtrum - formentlig i 1600-årene.

For enden af tolvfags huset ligger en seksfags bindingsværksbygning fra 1798, og til bindingsværksbygningen er føjet en værkstedsbygning langs grundens nordskel.

Ejendommen blev i 1994 erhvervet af Kamma og Poul Franch, og i forbindelse med deres restaurering og nyindretning er der - for midler fra hhv. Skov- og Naturstyrelsens Bygningsfredningskontor og Antikvarisk Samling - gennemført en undersøgelse af tolvfags huset fra 1500-årene.

Konstruktion

Af husets gamle bindingsværkskonstruktion er kun nogle af knægtene og dele af den udkragede overgavls tømmer umiddelbart synlige. Hertil kommer dog bindingsværk i bagsidens tre fag nærmest den frie gavl, idet dette bindingsværk er synligt i firefags bygningen langs Skomagerslippe. På loftet ses det, at gavlspærfaget mod bindingsværksbygningen fra 1798 har spor efter en "fletværksudformning" i gavltrekantens øverste del. En del af undergavlens bindingsværk er desuden bevaret i portrumsvæggen nedenun-

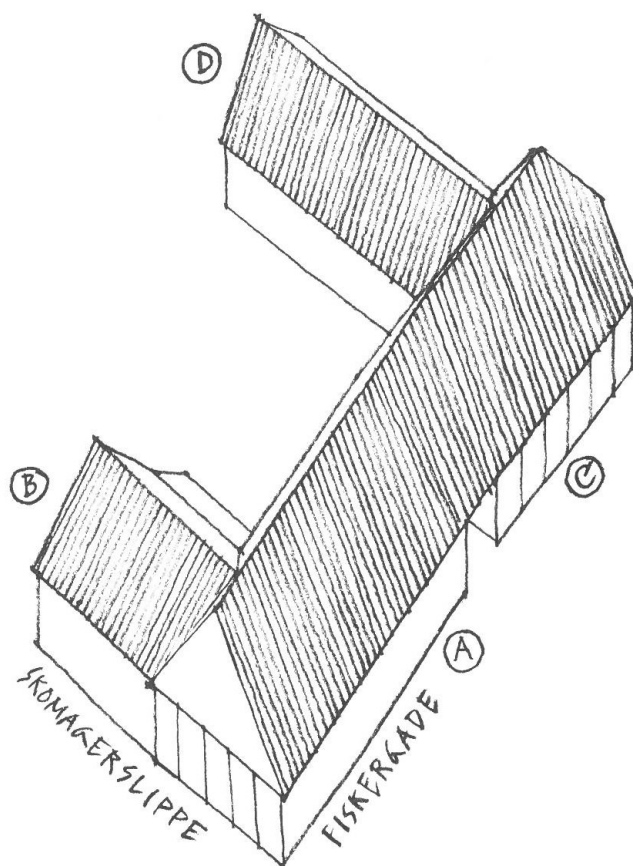

Fig. 1. Oversigtstegning. A: 12-fags bindingsværkshus fra 1530'rne. B: 4-fags bindingsværkshus fra 1600-årene. C: 6-fags bindingsværkshus fra 1798. D: 6-fags sidehus.

der, lige som den modstående portrumsvæg er i bindingsværk.

Ifølge brandtaksationen (1) var gadesidens bindingsværk i 1841 afløst af grundmur. Den nuværende hoveddør må være samtidig med grundmuren, og det samme gælder vinduesudformningen. Samtlige vinduer er dog senere blevet fornyet, men ved de seneste fornyelser er de gamle lodposte blevet genanvendt. I 1847 oplyser brandtaksationen, at også gårdsiden er blevet omsat i grundmur. Af samme brandtaksation fremgår, at også gavlene var blevet omsat i grundmur. Den sidste oplysning er imidlertid ikke korrekt. I

portrummet er som allerede nævnt det meste af baggavlens bindingsværk bevaret, og gavlen mod Skomagerslippe fik lov til at stå indtil 1928, hvor en gennemgribende ombygning blev gennemført, forestået af arkitekten Axel Hansen (fig. 2).

Bevarede fotos, optaget inden denne istandsættelse, viser imidlertid, at Axel Hansen ikke blot istandsatte, men også ændrede den tidligere udformning. Inden Axel Hansens istandsættelse havde stolpe nr. 2 fra Fiskergade ingen knægtunderstøttet, falsk bjælkeende. Den har næppe heller haft det, for overgangsfoden har ingen udstemning for svalehale i undersiden, således som den har det over de tre følgende, knægtunderstøttede, falske bjælkeender (fig. 4).

Samtlige undergavlens stolper er fornyede af Axel Hansen, men den overliggende bjælke er oprindelig, og i dens underside ses taphullerne for de oprindelige stolper. I modsætning til taphullerne for de øvrige stolper er

Fig. 2. Den frie gavl mod Skomagerslippe som den fremtræder siden Axel Hansens istandsættelse i 1928. Foto i Antikvarisk Samling.

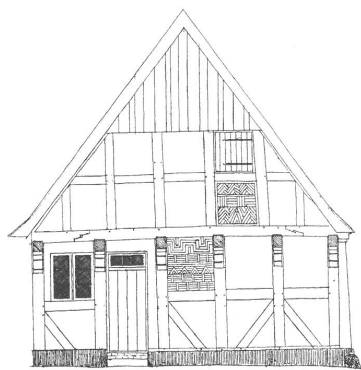

Fig. 3. Arkitekt Axel Hansens ombygningsforslag. Ribe Lokalkarkiv.

taphullet for stolpe nr. 2 fra Fiskergade kun 4 cm dybt, og man må derfor umiddelbart antage, at der ikke har været tale om en egentlig stolpe. Et fotografi fra før Axel Hansens

Fig. 4. Foto fra før Axel Hansens ombygning. Der er ingen stolpe i fag nr. 2, men derimod et løsholt mellem de flankerende stolper. Derfor er der heller ingen spor i overgangsfodens underside efter en falsk bjælkeende. Over løsholtet - der sidder lavere end de øvrige - har der formentlig været et vinduesparti. Foto i Ribe Lokalkarkiv.

Fig. 5. Som det fremgår af dette foto, der er ældre end fig. 4, har der ikke været nogen falsk bjælkeende over knægten på hjørnet mod Fiskergade. I stedet understøtter knægten tagremmens udkragede ende. Foto i Antikvarisk Samling.

istandsættelse (fig. 4) bekræfter denne antagelse og viser et bredt løsholt, der spænder over de to gavlfag nærmest Fiskergade. Selv om fotografiet er uskarpt, ses løsholtet at have afboring for en lodret dok nedenunder, og man må tro, at disse to tømmerstykker er oprindelige. Løsholtet sidder lavere end undergavlen to andre løsholter. En sandsynlig forklaring på dette forhold er, at der har været vindue over løsholtet, og at det beskedne taphul i bjælken ovenover er spor efter en vinduespost mellem bjælke og løsholt. En sådan vinduesudformning er ikke usædvanlig, og flere af Ribes bindingsværkshuse fra 15- og 1600-årene har spor efter vinduer, hvis poste har været fastgjort i bindingsværkstømmeret, da disse vinduer ikke havde egentlige karme (2) (fig. 5 og fig. 13).

Axel Hansen har efterladt et forslag til ombygning af gavlen, men ingen opmåling af de tidligere forhold - endsiges forsøg på rekonstruktion.

Axel Hansen fornyede overgangsfodens ender, men bibeholdt resten. Overgangsfodens overside viste sig imidlertid at rumme taphuller og afboringer for andre stolper - og formentlig også for skræstivere - hvorfor man må gå ud fra, at overgangsfoden er genanvendt, eller at gavlen er ombygget. Tømmeret i den udkragede overgavl er iverdigt genbrugstømmer, der har taphuller for andre samlinger (fig. 6).

Bjælkeenderne i 2., 3. og 4. fag i husets bagside nærmest Skomagerslippe har udstem-

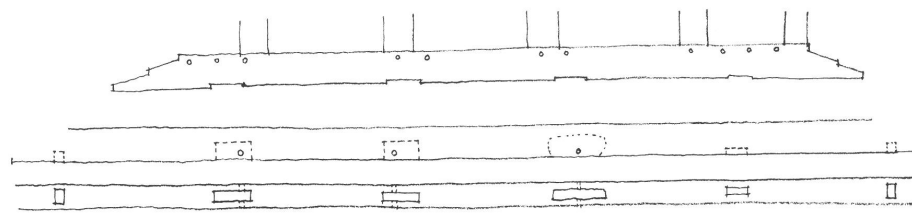

Fig. 6. Øverst ses resterne af gavlens overgangsfod, hvis ender blev fornyede ved Axel Hansens istandsættelse. Udstemningen i overgangsfodens underside yderst t.h. skyldes også Axel Hansen. Afboringerne for oven i overgangsfodens forsiden er spor efter andre stolper bortset fra de to yderste, der må være spor efter skræstivere. Overgangsfoden må derfor være genanvendt - eller også må husets have haft en overetage. Afboringerne er målt i overgangsfodens bagside, idet forsiden og taphullerne efterhånden var blevet udfyldt med murbrokker og mørtel. Det har derfor været nødvendigt at forny overgangsfoden. Nedenunder ses den bagved liggende bjælke med taphuller for underetagens stolper m.v. Det meget lille taphul uden afboring mellem de to fag yderst til højre må tages som udtryk for, at her ikke har været en egentlig stolpe, men snarere en lodpost. (Det uregelmæssige taphul ved siden af skyldes vel rotter). SMS 1995.

ninger for knægte i undersiden (lige som stolperne har korresponderende taphuller). De nævnte bjælkeender har imidlertid også sva-lehaleudstemninger i oversiden, og må folgelig være genanvendte lige som overgangsfoden - eller være spor efter en tidligere overetage (fig. 7 og fig. 8).

Spor efter kopbånd i bjælken midt over porten i gadesiden må enten ses som udtryk for, at der har stået en stolpe her - d.v.s. at porten er sekundær - eller at bjælken er genanvendt, lige som tømmeret i portrumsvæggen over for gavlen er det (fig. 9 og fig. 10).

Baggavlen er inddelt i fem fag lige som gavlen mod Skomagerslippe. Overtavlene har samme højde som overtavlene i Axel Hansens gavl, hvorimod undertavlene er lidt lavere. At dømme efter taphullerne for stolper i gavlbjælakens overside har overgavlen haft samme inddeling - samt skræstivere i yderfagene - og spor i gavlsparerne viser som allerede nævnt, at den over hanebåndshøjde har haft en fletværksudformning, der kendes fra en række andre Ribe-huse (3) (fig. 12).

Sporene i gavlbjælken passer imidlertid ikke til sporene i gavlsparerne, og det er nærliggende at tro, at også denne uoverensstemmelse skyldes sammenblanding af genbrugsmaterialer.

Den foretagne dendrokronologiske undersøgelse bekræfter som nævnt den på knægtudformningen baserede datering til tiden omkring midten af 1500-årene. Bjælken

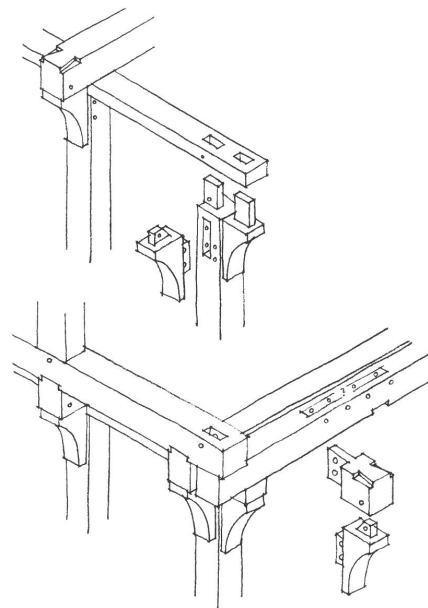

Fig. 7. Principtegning af bindingsværket på hjørnet mellem gavlen mod Skomagerslippe og husets bagside. For oven ses hjørnestolpen og det første fag af langsiden, der nu er dækket af firefags huset fra 1600-årene. I oversiden af den udkragede, knægtunderstøttede bjælkeende ses en sva-lehaleudstemning.

For neden er konstruktionen suppleret, idet langsides bjælker er blevet forsynet med en overgangsfod, der bærer den udkragede overetages stolper, og overgangsfoden sikres mod udskridning af sva-lehalelåsene. Også gavlen har fået overgangsfod, og da den ikke bæres af egentlige bjælkeender, er der indtappet korte bjælkestykker - de såkaldte falske bjælkeender - i underetagens stolper. De falske bjælkeender støttes af knægte, således at udkragnings vægt fordeles på flere tømmer-samlinger. SMS 1995.

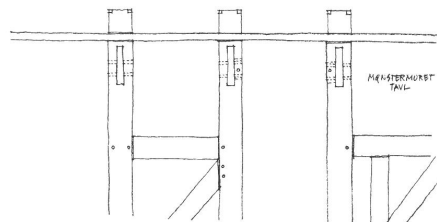

Fig. 8. Bindingsværkskonstruktionen i de tre første fag af langsiden, der nu dækkes af firefagshuset fra 1600-årene. De tre bjælkeender med sva-lehalelås i oversiden har taphuller for knægte i undersiden. I det midterste fag har der været dør, og de to afborede taphuller mellem knægtenes dobbelte afboringer er spor efter en dørhammer. SMS 1995.

over undergavlen mod Skomagerslippe er således fældet kort efter 1512. Af to andre prøver, hvis placering ikke er oplyst, er den ene fældet kort efter 1510, og den anden ca. 1540 +/- 10 år.

Huset ligger uden for det område, der blev hærgnet af den store bybrand i 1580, men det er usikkert, om det har ligget på stedet siden midten af 1500-årene - og på et tidspunkt har mistet sin overetage - eller om huset er opført på et senere tidspunkt af genanvendt tømmer fra bl.a. et toetages bindingsværkshus fra midten af 1500-årene.

Flere forhold taler imidlertid for det sidste. Først og fremmest, at der er spor efter stokværksudkræning på husets bagside, idet den gængse konstruktion i de jævngamle, toetages Ribehuses bagsider er højstolper, d.v.s. stolper, der er gennemgående i yder-væggens fulde højde. Stokværksudkræningerne findes til gengæld på forsiderne, og sporene efter stokværksudkræningen må derfor ses som udtryk for genbrug.

Endvidere, at der ved den farvelagsundersøgelse, som omtales nærmere i forbindelse med husets indretning, viste sig - på bjælke nr. 3 fra Skomagerslippe - at være en flerfarvet bund under det røde farvelag, der svarer til de flankerende bjælkers bundfarve. Bjælken må derfor tidligere have indgået i en anden sammenhæng.

Det må på denne baggrund antages, at en del af tømmeret i Fiskergade 5 er genbrugstømmer fra bl.a. et toetages bindingsværkshus, der stammer fra midten af 1500-årene. Opførelsen af det stående hus har formentlig senest fundet sted i løbet af 1600-årenes første halvdel - jævnfør f.eks. Sønderportsgade 37, hvis forhus fra o. 1650 også har mønstermuring med små sten.

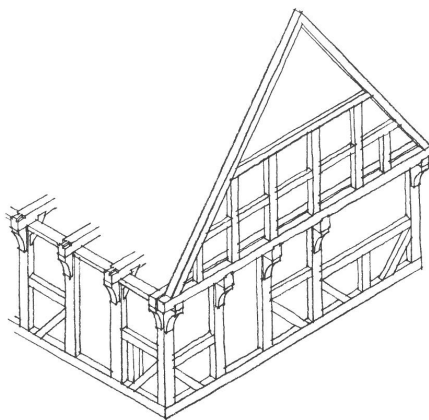

Fig. 9. Bindingsværkskonstruktion: Sammentegning af fig. 6, 7 og 8. Det skal bemærkes, at der ikke er dokumentation for skråstiverne under gavlens formodede vinduesparti og for skråstiveren i faget mellem hjørnet og gavlens dørfag. SMS 1995.

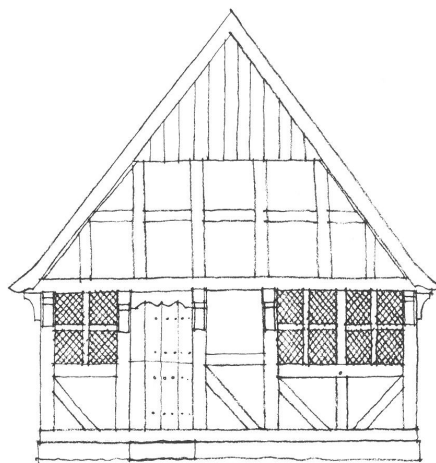

Fig. 10. Skitsen må ikke opfattes som et rekonstruktionsforsøg, men snarere som en illustration af gavlens mulige udseende, hvis tolkningen af de anførte iagttagelser holder stik. Vinduerne med de med blysprosser diagonaldelte rudedelinger og døren med den æselrygformede dørhammer er kun signaturer. SMS 1995.

Indretning

På baggrund af døren og det formodede vinduesparti i gavlen mod Skomagerslippe er det nærliggende at opfatte bygningen som et gavlhus. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at det formodede vinduesparti kun har været anvendt i et tidligere hus, samt at dørhullet mod Skomagerslippe er sekundært - og i givet fald kan det stående hus lige så godt have været indrettet som et langhus. I det hele taget komplicerer den mulige genanvendelse af bindingsværkstømmeret tolkningen af mange af de iagttagne spor.

Indretningen havde dog - trods adskillige ændringer - tydelige relationer til den sønderjyske plantype, som i Ribe kendes fra de gavlhuse, der opføres efter den store bybrand i 1580, og som er genskabt i Den Antikvariske Samlings bindingsværksslænge langs Sortebrødregade, Ebbe Mogensens gavlhus fra 1583 (fig. 13).

I husets forreste del kan man således forestille sig, at fagene på hovedskillevæggens bagside har udgjort det såkaldte fremgulv - i

det mindste viste maling på undersiden af bjælke nr. 3 og rester af bjælkeindklædning på undersiden af bjælke nr. 5, at der ikke altid har været vægge under disse bjælker. Dagligstuen - det såkaldte dørn - skal i så fald have været indrettet på hovedskillevæggens modsatte side, bag gavlen mod Skomagerslippe, og det formodede vinduesparti bekræfter denne placering. Bag dagligstuen skal køkkenet have ligget, og i husets bageste del den store stue.

I husets forreste del har Konserveringscentret for museerne i Ribe, Ringkjøbing og Sønderjyllands Amter foretaget snit i de forreste bjælkers farvelag på begge sider af hovedskillevæggen med henblik på undersøgelse af underste farvelag, idet forskellige bundfarver på hver side af hovedskillevæggen ville bekræfte, at der oprindeligt har været en væg her. Undersøgelsen viste, at bjælke nr. 2 og 4 oprindeligt havde samme farve på begge sider af hovedskillevæggen - hvorimod bjælke nr. 3 havde en flerfarvet bund. Undersøgelsen gav således ikke noget resultat med hensyn til den oprindelige indretning, men

Fig. 11. På Hugo Matthiessens foto fra 1917 af et udsnit af gavlen ses tavlet over løshollet i underetagens midterste fag at være mønstermuret. I det formodede, tidligere vinduesparti ses ingen mønstermuring, hvilket må tages som udtryk for, at udfyldningen her er sekundær - og dermed som bekræftelse af formodningen. At der heller ikke ses mønstermuring i undertavlene skyldes formentlig gentagne lapperier. Mønstermurede tavler af samme type er bevaret i et af bagsidens fag og fandtes - indtil den meget omfattende istandsættelse af bindingsværket i overgavlen - også her. De nuværende er kopier. Foto i Ribe Lokalkarkiv.

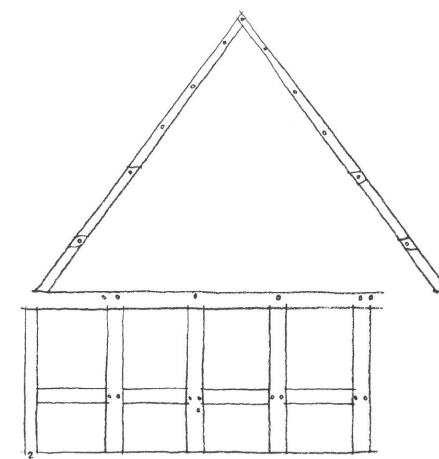

Fig. 12. Opmåling af tømmer i baggavlen. Taphullerne for stolper i gavlbjælkens overside korresponderer ikke med gavlspærenes spor efter hanebånd - formentlig fordi der er tale om sammenblandet genbrugstømmer. SMS 1995.

derimod et af holdepunkterne for teorien om, at huset er opført af genanvendte materialer.

I husets forreste del foretog Den antikvariske Samling desuden en udgravning med henblik på at finde gulvlag samt skillevægs- og ildstedsfundamenter, der kunne bidrage til at klarlægge den oprindelige indretning. Gulvlagene var imidlertid så forstyrrede, at undersøgelsen ikke kunne give brugbare resultater, og det vigtigste fund blev derfor en kælder, hvis placering er atypisk. Udgraverne mener (4), at der er tale om en ældre kælder, der er fortsat ud under husets gårdside, men der er ikke fundet spor efter denne kælder i forbindelse med gravearbejdet uden for

huset. Til gengæld afslørede den murermæssige istandsættelse af gårdsiden to tilmurede kældervinduer i de to fag nærmest firefags-huset. Der er derimod ikke konstateret spor efter den kælder, som plantypens bageste afsnit plejer at være forsynet med.

Den oprindelige tværdeling mellem de to bygningsafsnit, som datidens huse omfattede, skal formentlig søges under bjælke nr. 7 eller 8 fra Skomagerslippe. Begge bjælker havde små udstemninger for påbladede stolper, der må opfattes som spor efter skillevægge, men det lod sig ikke afgøre hvilke spor, der refererede til den oprindelige indretning i det stående hus. Det skal dog bemærkes, at undersiden af bjælke nr. 7 viste sig at være umalet på strækningen mellem hovedskillevæggen og gadesiden.

Endnu et fingerpeg om tværdelingens placering får man måske ved hjælp af skillevægssporerne på de meget gamle og mørke loftbrædder, der var bevaret bag gårdsiden i tre fag nærmest porten. Her viste der sig, at være spor efter både en langsgående skillevæg ca. to meter bag den nuværende gårdside og en

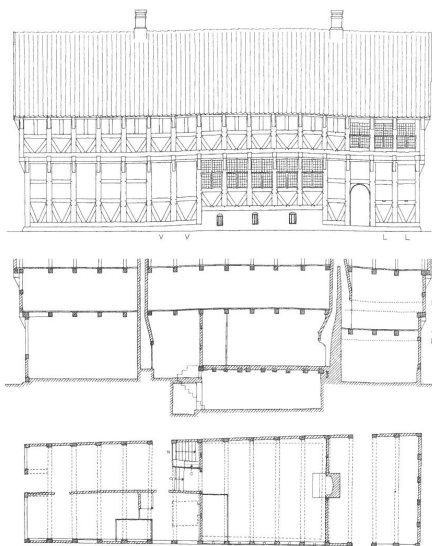

Fig. 13. Den sønderjyske plantype karakteriseres af en opdeling i to bygningsafsnit. Det forreste afsnit opdeles af en langsgående skillevæg, på hvis ene side man finder det dybe fremgulv med indgang fra gavlen, og på hvis modsatte side man først finder dagligstuen - det såkaldte dørn - og bag denne køkkenet. Husets bageste del rummer en storstue, der spænder ud i bygningens fulde bredde. Medens gulvet i husets forreste del ligger i gadeniveau, er storstuens gulvniveau hævet som følge af beliggenheden på en højtliggende kælder, og denne niveauforskudning giver sig også til kende i bygningens langsider. Som eksempel på den sønderjyske plantype er her vist Ebbe Mogensens gavlhus fra 1583, som dog undtagelsesvist rummer et tredje bygningsafsnit. AB efter HHE.

tværgående skillevæg langs bjælke nr. 3 fra porten. Såfremt disse vægspor skyldes et par kamre, må det antages, at kammeret nærmest fremgulvet har haft omtrent samme størrelse, og i så fald har huset været tværdelt under bjælke nr. 7, d.v.s. at tværskillevæggen har forløbet hen over kælderen. Såfremt denne antagelse holder stik, må man forestille sig, at den store stue har optaget resten af de fire fag ved siden af porten (fig. 14).

Spor efter kopbånd i bjælken midt i den nuværende port mod Fiskergade tyder på, at der oprindeligt har stået en stolpe i dette fag,

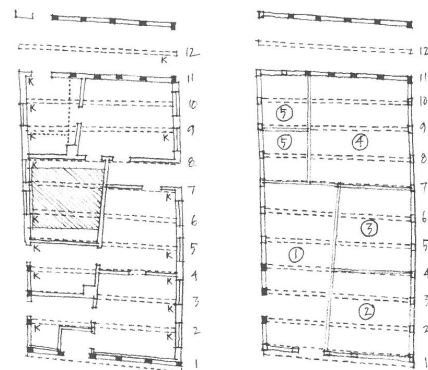

Fig. 14. Til venstre ses en skitseopmåling af tolvfagshuset. Eksisterende stolper er markerede med udfyldning, loftbjælker - og dermed fagdelling - er markerede med stiplede linier. K angiver spor efter indvendige kopbånd, og priksignaturen i fagene ved porten markerer skillevægsspor på undersiden af de gamle loftbrædder. Kælderen er markeret med skravering.

På opmålingstidspunktet bar indretningen præg af en sen opdeling i to lejligheder. Ændringer af den oprindelige plan er formentlig også foretaget ved grundmuringen i 1841, hvor adgangen fra Fiskergade må antages at være etableret.

Til højre ses en rekonstruktionsskitse med en mulig rumfordeling. 1: fremgulv, 2: stue (dørn), 3: køkken, (placeringen af væggen mellem 2 og 3 er ukendt, og ildstedsplaceringen er ikke lokaliseret), 4: storstue, 5: kamre. Kælderen er ikke indtegnet. SMS 1995.

d.v.s. at porten er sekundær - med mindre også dette forhold skyldes, at tømmeret er genbrugt. For den sidste mulighed taler det forhold, at ingen af gadesidens portstolper har taphuller for løsholter, men portstolpernes alder er ukendt. Portvæggen over for gavlen er iøvrigt udført af genanvendte bindingsværksstolper med taphuller for knægte. Porten nævnes første gang i brandtaksationen fra 1811. Denne taksation er mere detaljeret end de tidligere, og det kan derfor ikke udelukkes, at porten har eksisteret før 1811.

Konklusion

Det væsentligste resultat af den bygningshistoriske undersøgelse må siges at være iagttagelserne omkring det formodede vinduesparti, idet kendskabet til gavlhusenes "facader" er begrænset som følge af de utallige ændringer, de har undergået i tidens løb.

At huset skulle være opført af genbrugstømmer fra bl.a. et toetages bindingsværkshus fra midten af 1500-årene, kan ikke undre, idet den store bybrand i 1580 må have medført en omsætning af tømmer fra bygninger, der ikke har været totalskadede.

At huset må have været indrettet i overensstemmelse med den plantype, der er karakteristisk for de huse, der opføres efter bybranden i 1580, kan heller ikke undre. Det må imidlertid erkendes, at de fleste spørgsmål i forbindelse med boligindretningen forbliver ubesvarede.

Noter

Artiklen og dens konklusioner skyldes Steffen M. Søndergaard. Farvelagsundersøgelsen er foretaget af Elmer Fabech, Konserveringscentret for museerne i Ribe, Ringkjøbing og Sønderjyllands Amter. Udgravningen er foretaget af Jakob Kieffer-Olsen og Claus Feveile.

Nærmere redegørelse for Ribes renaissancehuse jvfr. Steffen M. Søndergaard, Per Kristian Madsen, H.H. Engqvist og Ole Degn: Grønnegade 12 i Ribe. Et gavlhus fra 1500-årene og dets historie. 1986, s. 37-57.

1. Brandtaksationer 1761-1847

1761 Nr. 338 Ejer: Simon Jensen.
Sidehus til gaden, 1 etage, 12 fag.
Hus i gården, 1 etage, 8 fag.

Nr. 337 Ejer: Erik Niensens enke.
Sidehus til gaden, 2 etager, 7 fag (for-gænger for nuv.)
Halvtag i gården, 1 etage, 7 fag.
Sidehus i gården, 1 etage, 9 fag.
Halvtag ved samme, 1 etage, 2 fag.

1771 Nr. 331 Ejer: Simon Jensen.
Sidehus til gaden, 1 etage, 12 fag.
Hus i gården, 1 etage, 8 fag.

Nr. 332 Ejer: Erich Niensens enke.
Sidehus til gaden, 2 etager, 7 fag.

1781 Nr. 323 Ejer: Thomas ?
Sidehus til gaden, 1 etage, 12 fag.
Hus i gården, 1 etage, 8 fag.

Nr. 332 Ejer: Niels Erichsen
(siden 1766).
Hus med siden til gaden og tilbygget halvtag, 2 etager, 7 fag.

1798 Hus nr. 330 er 26.03.1798 blevet om-takseret, siden det af nuværende ejer, Thomas Peter Simonsen er blevet ombygget. Det består nu af 6 fag, hvori er 2 fag halvtag, der nu er takseret for 150 Rd. (25 Rd pr. fag lige som 12-fags huset. SMS).

1811 Nr. 329 Ejer: Thomas Peter Simonsen.
Sidehus til gaden, 1 etage, 12 fag, hvori 2 fag port, egebindingsværk, tavlemur, tegltag, 2 stuer, 1 køkken, 1 kakkelovn.
Sidehus i gården, 1 etage, 8 fag, ditto bygningsmåde med tegltag, stald og bryggers.
Halvtag i gården, 1 etage, 2 fag, tørvehus og fåresti.

Nr. 330 Ejer: Thomas Peter Simonsen.

Sidehus i gaden, 1 etage, 6 fag med tilbygget 2 fag halvtag, grundmur, ved (?) resten tavlemur og tegltag, 1 værelse med kakkelovn og køkken, resten til hølade.

- 1818 Nr. 329 Ejer: Peder Nielsen Nissen.
Sidehus til gaden, 1 etage, 12 fag, hvori 2 fag port, egebindingsværk, tavlemur, tegltag. 2 stuer, 2 kakkelovne og 1 køkken.
Sidehus i gården, 1 etage, 8 fag, ditto bygningsmåde, tegltag, til stald og bryggers.
Halvtag i gården, 1 etage, 2 fag, ditto bygningsmåde, tegltag, til tørvehus og svinesti.

Nr. 330 (samme ejer).

Sidehus til gaden, 1 etage, 6 fag med ibygt 2 fag halvtag, grundmur til gård og i vestre gav, ellers egebindingsværk, tavlemur, tegltag, 1 værelse, 1 kakkelovn, hølade.

- 1841 Nr. 329 befandtes nu således:
Forhus 12 fag, heraf 10 fag med grundmur til gaden, men iøvrigt egebindingsværk med murede tavler samt 2 fag port i nordre ende, beboelse, 1 skorsten, 1 kakkelovn.

- 1847 Værtshusholder Peder Nielsen Nissens gård.
Forhus 1 etage, grundmur i de 12 sydligste fag til gaden samt i den vestlige side til gården og i (?) begge gavle. De 6 nordligste fag til gaden egebindingsværk med murede tavler. Indrettet til beboelse med 2 køkkener, 2 skorstene og 3 jernkakkelovne. Port i 2 fag, ialt 18 fag.
Sidehus mod sønder og siden ud mod Bredeslippe (nu Skomagerslippe), indbygget med østre ende i forhus, 1 etage egebindingsværk med murede tavler, indrettet til brændevinsbrænderi med 1 skorsten, 1 indmuret kobberkedel og 2 maskekar i 4 fag. De øvrige 4 vestligste fag med en tilbygning for 2 fag på

nordre side til stald og lade.

Sidehus mod nord, 1 etage grundmur, indrettet til stald og lade, ialt 7 fag.

2. Steffen M. Søndergaard: Ribe-lodposte. Bygningsarkæologiske Studier 1986, s. 93-100.
3. Det ældste er nok Puggaardsgade 3, det oprindeligt 10 fag lange bindingsværkshus nærmest Tårnborghuset. Bindingsværkshuset menes at være fra o.1550, og i dets sydgavl mod nabohuset, nr. 5, ses spor efter en flettet gav, der har udfyldt hele gavltrekanten. Sortebrødregade 5 fra 1582-83 har i baggavlen en fletværksudformning af samme type som Fiskergade 5's. Spor efter en tilsvarende udformning findes i overetagen mellem Præstegade 7 og 7A. Endvidere i Sønderportsgade 21 (7. fag fra vest). I Skolegade 2 fra o. 1600 er hele gavltrekanten udkraget, og udkragede, øvre dele af gavltrekanten med fletværk ses i Sønderportsgade 37 fra o. 1650 og i Nederdammen 28, der må være opført i perioden 1650-75. Udformningen kan derfor ikke anvendes til nærmere datering.
4. Oplyst af Jakob Kieffer-Olsen.

Steffen M. Søndergaard, arkitekt m.a.a.
Erik Einar Holms tegnestue
"Bjerget", Melvangvej 7
6600 Vejen